

Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor

HOTĂRÂREA nr.3-74/2025

cu privire la examinarea contestației Adjunctului Procurorului General interimar, Sergiu Russu, împotriva deciziei de încetare a procedurii disciplinare din 15.05.2025 în privința procurorului în Procuratura Ungheni, oficiul Nisporeni, Iancu Zaporojan

mun. Chișinău

15 august 2025

Colegiul de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, în componența:

Președinte - Alexandru Lozan;

Membrii — Eugenia Zubco, Viorel Beiu, Constantin Șușu, Vitalie Sîli, Oleg Televca și Pavel Turcan,

examinând în ședință închisă contestația adjunctului Procurorului General interimar, Sergiu Russu, împotriva deciziei de încetare a procedurii disciplinare din 15.05.2025 în privința procurorului în Procuratura Ungheni, oficiul Nisporeni, Iancu Zaporojan, audiind raportul doamnei Eugenia Zubco-

CONSTATĂ:

Cu referire la înregistrarea contestației:

La 02.06.2025 la Consiliul Superior al Procurorilor, a fost înregistrată contestația depusă de către Adjunctul Procurorului General interimar, Sergiu Russu, împotriva deciziei Inspecției procurorilor din 15.05.2025, prin care a fost încetată procedura disciplinară în privința procurorului în Procuratura Ungheni, oficiul Nisporeni, Iancu Zaporojan .

La 09.06.2025, contestația a fost înregistrată cu nr. xxx la Colegiul de disciplină și etică.

Cu referire la condițiile de formă și conținut ale contestației:

Nefiind de acord cu soluția Inspecției procurorilor din 15.05.2025, la data de 02.06.2025, Adjunctul Procurorului General interimar, Sergiu Russu, a înregistrat contestația împotriva acesteia și a solicitat Colegiului de disciplină și etică admiterea acesteia în vederea tragerii la răspundere disciplinară a procurorului în Procuratura Ungheni, Oficiul Nisporeni, Iancu Zaporojan.

Contestația este depusă în limba română, conține elementele de bază necesare unui astfel de document, este semnată olograf de către autor.

Din perspectiva art.49 alin.(4) din Legea nr.3/2016, decizia Inspecției procurorilor de încetare a procedurii disciplinare poate fi contestată de autorul sesizării *în termen de 10 zile lucrătoare de la data recepționării deciziei*, la Colegiul de disciplină și etică.

Conform ștampilei de intrare de la Procuratura Generală, aceasta a recepționat decizia Inspecției la 21.05.2025, iar contestația a fost depusă la 02.06.2025.

Prin urmare, Colegiul constată că, autorul sesizării a respectat termenul de exercitare a căii de atac împotriva deciziei Inspecției procurorilor.

Cu referire la sesizare:

La 11.04.2025, Adjunctul Procurorului General, Sergiu Russu, a sesizat Consiliul Superior al Procurorilor, pe faptul pretinselor abateri disciplinare comise de către procurorii în Procuratura Ungheni, Oficiul Nisporeni, Teodor Diaconu și Iancu Zaporojan, la gestionarea cauzei penale nr. XXXXXX.

Ulterior, conform competenței, sesizarea menționată supra, a fost redirecționată pentru verificare Inspecției procurorilor, unde a fost înregistrată la 18.04.2025, fiindu-i acordat nr. de corespondență xxs/25.

Prin rezoluția inspectorului-șef al Inspecției procurorilor nr. xx din 18.04.2025, sesizarea menționată supra a fost repartizată pentru examinare inspectorului în cadrul Inspecției procurorilor, Igor Eșanu, termenul-limită de examinare fiind stabilit data de 19.05.2025.

Verificarea sesizării a fost realizată în intervalul de timp 18.04.2025-15.05.2025.

Cu referire la fondul pretinsei cauze disciplinare:

În fapt, autorul sesizării menționează că, urmărirea penală în cauza penală nr. XXXXXX a fost pornită la 29 martie 2025 de către organul de urmărire penală al Inspectoratului de Poliție Nisporeni, în temeiul art. 145 alin. (2) lit. j) din Codul penal, vizând comiterea unui omor săvârșit cu deosebită cruzime și din motive sadice. Conducerea urmăririi penale a fost dispusă procurorului Teodor Diaconu.

Potrivit actului procedural de pornire a urmăririi penale, întocmit în conformitate cu prevederile art. 167, art. 173 și art. 64 alin. (2) pct. 12) din Codul de procedură penală, precum și în baza procesului-verbal de reținere, la data de 29 martie 2025, ora 10:30, XXXXXX XXXXXX, născut xx.xx.xxxx, a fost reținut de către organul de urmărire penală al Inspectoratului de Poliție Nisporeni.

Temeiurile și motivele reținerii i-au fost aduse la cunoștință lui XXXXXX XXXXXX în prezența apărătorului Ion Marian, a reprezentantului legal XXXXXX XXXXXX și a pedagogului XXXXXX XXXXXX.

Ulterior, prin ordonanța de punere sub învinuire din 29 martie 2025, XXXXXX XXXXXX a fost pus sub învinuire pentru comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 145 alin. (2) lit. j) și art. 179 alin. (1) din Codul penal.

În continuare, la data de 30 martie 2025, ora 09:05, procurorul Teodor Diaconu a depus și a înregistrat la Judecătoria Ungheni un demers prin care a solicitat aplicarea măsurii preventive a arestării preventive, pe un termen de 30 de zile, în privința învinuitului.

În urma examinării demersului depus, prin încheierea din 31 martie 2025, judecătorul Angela Morari, desemnată pentru exercitarea atribuțiilor judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Ungheni, a respins demersul procurorului privind aplicarea măsurii preventive în privința învinuitului XXXXXX XXXXXX, considerându-l depus cu nerespectarea termenului legal, și a dispus eliberarea acestuia.

În temeiul încheierii pronunțate de judecătorul Angela Morari și conform datelor din Registrul de evidență a persoanelor deținute în Izolatorul de detenție preventivă al Inspectoratului de Poliție Ungheni, învinuitul XXXXXX XXXXXX a fost eliberat la data de 31 martie 2025, ora 10:35.

În aceste condiții, învinuitul a fost privat ilegal de libertate pentru o perioadă mai mare de 24 de ore, interval de timp neacoperit de niciun act juridic care să confere legalitate privării sale de libertate.

Autorul sesizării a menționat că, reieșind din circumstanțele faptice expuse anterior, se evidențiază o atitudine necorespunzătoare și o conduită profesională lipsită de rigoarea impusă funcției de procuror, manifestate de către Teodor Diaconu.

În continuarea celor anterior expuse, referitor la abaterile disciplinare comise de procurorul Iancu Zaporojan, care a exercitat funcția de procuror-șef al Procuraturii raionului Nisporeni până la 01.04.2025, se prezintă următoarele argumente.

Autorul sesizării a menționat că în calitate de procuror-șef al Procuraturii raionului Nisporeni, funcție exercitată până la 01.04.2025, Iancu Zaporojan avea obligația funcțională de a organiza, coordona și exercita un control permanent și eficient asupra activității procurorilor din subordine, inclusiv asupra procurorului Teodor Diaconu, în conformitate cu pct. 133 lit. a) din Regulamentul Procuraturii, potrivit căruia *„procurorul-șef al procuraturii teritoriale organizează, coordonează și exercită direct sau prin intermediul adjunctului/adjuncților săi controlul asupra personalului din subordine, în vederea îndeplinirii în mod corespunzător a sarcinilor de serviciu.”*

Această obligație nu are un caracter formal, ci reprezintă o responsabilitate esențială a funcției de conducere, care vizează garantarea legalității și rigurozității actelor emise în cadrul urmăririi penale.

Prevedere similară este expusă și în pct. 2.1 din Instrucțiunea privind rolul și atribuțiile procurorilor-șefi ai subdiviziunilor Procuraturii Generale, ai procuraturilor specializate și teritoriale în exercitarea și conducerea urmăririi penale, care accentuează rolul activ al procurorului-șef în asigurarea unei supravegheri efective și continue asupra modului în care procurorii din subordine își exercită atribuțiile procesuale.

În această lumină, supravegherea activității procurorului Teodor Diaconu în cadrul cauzei penale vizate ar fi trebuit să constituie o prioritate pentru procurorul Iancu Zaporojan, având în vedere statutul său de procuror-șef și responsabilitatea ierarhică de a garanta aplicarea corectă a legii.

Conform pct. 3, *„procurorul-șef exercită controlul nemijlocit asupra legalității și temeiniciei aplicării măsurilor procesuale de constrângere, reținerea și arestarea”*, în corelație cu pct. 5 din aceeași instrucțiune, care subliniază obligația procurorului-șef de a *„asigura prin registre unice evidența permanentă a persoanelor reținute și arestate”*, responsabilitatea procurorului Iancu Zaporojan era să monitorizeze cu rigurozitate respectarea termenelor legale de reținere și aplicarea corectă a măsurilor procesuale.

În cazul de față, aplicarea măsurii reținerii față de XXXXXX XXXXXX impunea o atenție deosebită, având în vedere atât statutul acestuia, cât și gravitatea infracțiunii de care era învinuit.

Mai mult, având în vedere că reținerea reprezenta doar prima etapă a unui proces penal mai amplu, procurorul-șef nu doar că era obligat să asigure legalitatea măsurii de reținere, dar și corectitudinea și temeinicia ulterioarei acțiuni procesuale, respectiv depunerea demersului privind aplicarea măsurii preventive.

Astfel, autorul mai menționează că Iancu Zaporojan avea obligația de a se asigura că, printr-o evidență clară și actualizată, toate acțiunile efectuate erau conforme legii și protejau drepturile fundamentale ale învinuitului.

Cu toate acestea, în contextul cauzei penale nr. XXXXXX, se constată că procurorul Iancu Zaporojan a omis să-și exercite efectiv aceste atribuții, prin lipsa unei supravegheri a activității procurorului Teodor Diaconu, ceea ce a dus la nerespectarea unor exigențe procesual-penale fundamentale.

Mai exact, în lipsa unei îndrumări și monitorizări corespunzătoare din partea conducerii, procurorul Teodor Diaconu a depus tardiv demersul privind aplicarea măsurii preventive în privința învinutului XXXXXX XXXXXX - fapt ce indică o disfuncționalitate majoră în gestionarea cauzei și o deficiență de ordin managerial.

Această situație nu poate fi disociată de responsabilitatea directă a procurorului-șef, întrucât atribuțiile sale implică nu doar delegarea sarcinilor, ci și urmărirea modului în care acestea sunt realizate.

Prin urmare, conduita procurorului Iancu Zaporojan (ultimul exercitând funcția de procuror-șef al Procuraturii raionului Nisporeni până la 01.04.2025), reflectă o exercitare necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu, prin nerespectarea termenelor legale și a procedurilor stabilite de Legea nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, precum și prin încălcarea Codului de etică al procurorilor la pct. 6.1.1 și pct. 6.5.1.

Abaterile disciplinare pretins a fi comise de către procurori în opinia autorului sesizării:

Autorul sesizării a opinat, că în contextul celor constatate în activitatea procurorilor în Procuratura Ungheni, Oficiul Nisporeni, Teodor Diaconu și Iancu Zaporojan și expuse în sesizare, se confirmă comiterea abaterilor disciplinare prevăzute la art.38 lit. a), b) și f) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratura:

- a) îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu, prevăzute la art. 6 alin.(3);

- b) nerespectarea, din motive imputabile procurorului și fără să existe o justificare rezonabilă, a dispozițiilor legale privitoare la termenele de îndeplinire a acțiunilor de procedură ori întârzierea în efectuarea acestora;

- f¹) încălcarea Codului de etică al procurorilor.

Cu referire la soluția Inspecției procurorilor:

În urma verificării sesizării disciplinare, Inspecția a stabilit următoarele date de fapt:

La data de 29 martie 2025, de către organul de urmărire penală din cadrul Inspectoratului de Poliție Nisporeni, a fost începută urmărirea penală în cauza penală nr.XXXXXX, conform elementelor infracțiunii prevăzute art. 145 alin. (2) lit. j) din Codul penal, pe faptul omorului săvârșit cu deosebită cruzime și din motive sadice.

Procurorul-șef al Procuraturii raionului Nisporeni, Iancu Zaporojan (în această funcție până la data de 01.04.2025), a dispus conducerea urmăririi penale în cauza penală nominalizată procurorului în Procuratura raionului Nisporeni, Teodor Diaconu (în această funcție până la data de 01.04.2025), care exercita serviciul conform Dispoziției procurorului-șef nr. 16 din 21.03.2025.

Potrivit prevederilor art.art.166-167 din Codul de procedură penală, la 29.03.2025, orele 10:30 min., organul de urmărire penală a reținut în calitate de bănuît în comiterea infracțiunii ante-menționate, XXXXXX XXXXXX, a.n.xx.xx.xxxx.

Ulterior, prin ordonanța din 29.03.2025, procurorul Teodor Diaconu, l-a pus sub

învinuire pe XXXXXX XXXXXX, incriminându-i comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 145 alin. (2) lit. j) și 179 alin.(1) din Codul penal, ordonanța fiindu-i adusă la cunoștință ultimului în prezența reprezentantului legal, pedagogului și apărătorului, la orele 16:15 min.

Ulterior, procurorul Teodor Diaconu, prin ordonanța din 29.03.2025, a dispus inițierea aplicării în privința învinuitului XXXXXX XXXXXX, a măsurii preventive sub formă de arest preventiv, înaintând în acest sens un demers în adresa Judecătorului de instrucție, care a fost înregistrată la Judecătoria Ungheni la 30.03.2025, orele 9:05 min.

Potrivit art. 166 alin.(5) din Codul de procedură penală, *„Reținerea persoanei în condițiile prezentului articol nu poate depăși 72 de ore, iar în cazul minorului - 24 de ore din momentul privării de libertate...”*

De asemenea, conform prevederilor art.308 alin.(3) din același Cod *„Demersul de arestare se depune la judecătorul de instrucție cu cel puțin 24 de ore până la expirarea termenului de reținere, iar în cazul minorului — cu cel puțin de 5 ore până la expirarea termenului de reținere...”*. În consecință, în cazul de referință, demersul privind aplicarea măsurii preventive - arestarea preventivă în privința învinuitului XXXXXX XXXXXX, ar fi trebuit să fie depus în decurs de 19 ore de la momentul reținerii.

Cu încălcarea acestor prevederi, procurorul Teodor Diaconu, a depus demersul respectiv în instanța de judecată, cu doar 1 oră și 25 minute înainte de expirarea termenului de reținere a XXXXXX XXXXXX.

Prin încheierea Judecătoriei Ungheni din 31.03.2025, s-a dispus respingerea demersului procurorului Teodor Diaconu, privind aplicarea măsurii preventive sub formă de arestare preventivă în privința învinuitului XXXXXX XXXXXX, ca fiind depus cu nerespectarea termenului, cu eliberarea acestuia.

În baza încheierii nominalizate, potrivit Registrului de evidență a persoanelor deținute în Izolatorul de detenție preventivă al Inspectoratului de poliție Ungheni, învinuitul, XXXXXX XXXXXX a fost eliberat la 31.03.2025, orele 10:35 min.

Fiindu-i oferită posibilitatea de a se expune asupra argumentelor din sesizare, procurorul Iancu Zaporojan a comunicat că, [...].

În scurt timp, despre cazul dat, i-a raportat și procurorul de serviciu Teodor Diaconu.

Astfel, pe faptul dat la data de 29.03.2025, orele 06.00, a fost pornită urmărirea penală în cauza penală nr. XXXXXX, conform indicilor infracțiunii prevăzute de art. 145 alin.(2) lit. j) din Codul penal.

În continuare a susținut procurorul Iancu Zaporojan că, în dimineața zilei de 29.03.2025, în intervalul orelor 07-08.00, a fost contactat telefonic de către persoana responsabilă de la Serviciul de Gardă, care pe lângă situația criminogenă înregistrată în raion în ultimele 24 de ore, i-a raportat și despre o persoană suspectă în cazul de omor, ca fiind XXXXXX XXXXXX, a.n.04.04.2007. În următoarea zi lucrătoare, acesta a fost introdus în Registrul de evidență a persoanelor reținute.

Tot atunci, după ce a vorbit cu persoana responsabilă de la Serviciul de Gardă, procurorul Teodor Diaconu, 1-a informat că merge la procuratură pentru întocmirea Raportului special, înaintarea învinuirii și a demersului privind aplicarea măsurii preventive sub formă de arest preventiv în privința făptuitorului, dat fiind faptul că acesta este minor iar aflarea sa în custodia statului, nu poate depăși termenul de 24 ore.

Procurorul Iancu Zaporojan a mai comunicat că, la sfârșitul zilei de 29.03.2025,

aproximativ pe la orele 19.00, procurorul Teodor Diaconu, i-a raportat că bănuیتului XXXXXX XXXXXX i-a fost înaintată învinuirea, formulând pe numele acestuia un demers în instanța de judecată în vederea aplicării măsurii preventive sub formă de arest preventiv și eliberarea unui mandat de arestare. Despre înregistrarea demersului în cancelaria Judecătorei Ungheni, procurorul de caz a coordonat cu persoana responsabilă din cadrul Cancelariei instanței.

Urmare a examinării demersului, la data de 31.03.2025, instanța de judecată a respins demersul procurorului Teodor Diaconu, constatând că acesta este unul tardiv, depus cu mai puțin de 5 ore până la expirarea termenului de reținere, contrar prevederilor art.308 alin.(3) din Codul de procedură penală, temei care a servit la eliberarea persoanei reținute.

În cadrul verificării sesizării a depus explicații și procurorul Teodor Diaconu, care a motivat încălcarea termenului de depunere a demersului privind aplicarea măsurii preventive sub formă de arest preventiv în privința învinuitului XXXXXX XXXXXX, prin următoarele circumstanțe obiective și subiective:

- informația privind comiterea infracțiunii a fost înregistrată la IP Nisporeni la data de 28.03.2025 ora 20.00 (zi de vineri, iar toate acțiunile procedurale au fost efectuate la data de 29.03.2025 zi de odihnă);

- probleme cu identificarea reprezentantului legal al bănuیتului (un părinte decedat, alt părinte plecat peste hotare, reprezentanții Primăriei nu erau pe loc);

- probleme cu identificarea pedagogului (IP Nisporeni și Procuratura nu au în statele de personal așa funcții);

- probleme cu probatoriul unei bănuieli rezonabile că, anume XXXXXX XXXXXX a comis infracțiunea pentru a lua decizia referitoare la aplicarea măsurii preventive (de către colaboratorii IP Nisporeni în dimineața zilei de 29.03.2025 erau identificați 3 posibili făptuitori, inclusiv XXXXXX XXXXXX;

- după reținerea minorului, OUP a raportat că, a fost recunoscut și audiat în calitate de bănuیت și acesta recunoaște vina și urmează a fi efectuată verificarea declarațiilor la fața locului, după ce procurorul a solicitat procesul verbal de audiere în calitate de bănuیت, pentru a pregăti proiectul învinuirii, însă studiind declarațiile minorului a constatat că, [...].

În asemenea circumstanțe, procurorul a menționat că, a indicat OUP audierea suplimentară a bănuیتului, pentru clarificarea circumstanțelor și timpului comiterii infracțiunii, ceea ce a și fost efectuat la orele 16.00. Învinuirea preventivă a fost întocmită în baza fotografiilor de la locul faptei or, o concluzie a medicului legist referitoare la leziuni și cauza decesului nu era, martori nu erau identificați și audiați etc;

- probleme cu instanța de judecată (în zile de odihnă nu activează și se află la 50 km de or.Nisporeni, a fost apelată telefonic șefa cancelariei și grefierul judecătorului de instrucție);

- lipsa legăturii directe cu judecătorul de instrucție (toate problemele se pun în discuție cu asistentul. La data de 29.03.2025, asistentul i-a comunicat procurorului că, nu poate face legătură cu judecătorul de instrucție).

Suplimentar procurorul T.Diaconu a comunicat că, procurorul-șef al procuraturii raionului Nisporeni, Iancu Zaporajan, în procesul de coordonare a acțiunilor, i-a reamintit de termenul reținerii minorului și consideră că, procedura disciplinară în privința acestuia urmează a fi încetată.

Din perspectiva disciplinară, Inspecția procurorilor a considerat incorectă solicitarea autorului sesizării de a verifica pretensele fapte ale procurorului Iancu Zaporojan, ca abateri disciplinare prevăzute la art.38 lit. a), b) și f¹) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratura. Prin urmare, având la bază regula „*specialia generalibus derogant*”, s-a verificat dacă acțiunile/inacțiunile procurorului nominalizat, întrunesc elementele abaterii disciplinare prevăzute la art. 38 lit. a) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură - îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu prevăzute la art. 6 alin. (3).

În baza materialelor administrate, Inspecția a concluzionat că, autorul sesizării invocă pretense abateri ce derivă exclusiv din obligațiunile de serviciu ale procurorului Iancu Zaporojan, în sensul că, ar fi fost încălcate prevederile actelor cu caracter normativ adoptate în cadrul Procuraturii, ce reglementează atribuțiile procurorului-șef.

Din perspectiva cadrului normativ care guvernează atribuțiile de serviciu ale procurorului-șef, Inspecția a subliniat că nu au fost stabilite norme pretins a fi încălcate de dl. Iancu Zaporojan, în calitate de procuror-șef în raport cu acțiunile procurorului Teodor Diaconu, manifestate prin depunerea tardivă a demersului, privind aplicarea măsurii preventive sub formă de arestare preventivă, în privința învinutului XXXXXX XXXXXX.

Astfel, verificările efectuate au scos în evidență faptul, că cu respectarea prevederilor pct. 133 lit. a) din Regulamentul Procuraturii, potrivit căroră „*Procurorul-șef al procuraturii teritoriale organizează, coordonează și exercită direct sau prin intermediul adjunctului/adjuncților săi controlul asupra personalului din subordine, în vederea îndeplinirii în mod corespunzător a sarcinilor de serviciu*”, în coroborare cu prevederile pct. 132, conform căroră „*Procurorii-șefi ai procuraturii teritoriale emit dispoziții în scopul executării prevederilor actelor normative emise de conducerea Procuraturii Generale sau în vederea îndeplinirii în mod corespunzător a atribuțiilor ce revin procuraturii pe care o conduc, care sunt obligatorii pentru personalul din subordine*”, întru executarea Ordinului Procurorului General nr. 15/28 din 07.04.2015, procurorul-șef Iancu Zaporojan, la data de 21.03.2025, a emis dispoziția nr. 16 cu privire la serviciul săptămânal al procurorilor în Procuratura raionului Nisporeni, inclusiv în zilele nelucrătoare, fiind stabilite obligațiunile procurorilor în aceste zile, inclusiv de a respecta legislația și drepturile fundamentale ale omului în cadrul aplicării măsurilor procesuale de constrângere - reținerea și arestarea preventivă.

Din analiza cronologică a circumstanțelor cauzei penale de referință, acțiunile organului de urmărire penală și ale procurorului Teodor Diaconu, raportată la obligațiunile procurorului-șef Iancu Zaporojan ce derivă din prevederile pct.3 din Ordinul Procurorului General nr.56/6/1 din 17.09.2021, se conturează că, ultimul a exercitat întocmai controlul asupra legalității și temeiniciei reținerii bănuțului XXXXXX XXXXXX, dar și inițierii de către procurorul Teodor Diaconu a aplicării măsurii preventive sub formă de arest preventive în privința acestuia, prin întocmirea și depunerea în instanța de judecată a demersului în acest sens.

Mai mult, procurorul-șef Iancu Zaporojan, a atenționat procurorul Teodor Diaconu asupra respectării tuturor rigorilor, ținând cont că reținutul este minor, iar deținerea acestuia în custodia statului, nu poate depăși 24 ore.

Inspectorul a punctat că, potrivit legislației procesual-penale și Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură, la exercitarea atribuțiilor sale în procesul penal, procurorul este

independent și se supune numai legii, desfășurându-și activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează, principii de care în mod obligatoriu urma să se ghideze procurorul Teodor Diaconu, inclusiv la exercitarea conducerii urmăririi penale în cauza penală de referință.

Astfel, faptul că, ultimul a acționat cu încălcarea normelor procesuale, ce reglementează termenul de depunere a demersului privind aplicarea măsurii preventive sub formă de arestare preventivă în privința învinutului minor, nu poate fi imputat procurorului Iancu Zaporojan, cu atât mai mult că, ultimul nu a fost informat de procurorul Teodor Diaconu despre dificultățile apărute (ca consecință a zilelor nelucrătoare), ca să se implice în soluționarea acestora.

Totodată, Inspecția procurorilor nu a apreciat ca încălcare (pct. 5 din Ordinul Procurorului General nr.56/6/1 din 17.09.2021), ce poate constitui abatere disciplinară, nici acțiunile procurorului Iancu Zaporojan, manifestate prin înscrierea tardivă în Registrul de evidență a persoanelor reținute și arestate a datelor despre reținerea XXXXXX XXXXXX, or, acest fapt nu a fost în măsură să genereze careva consecințe prejudiciabile în raport cu eventuala înscriere la momentul reținerii de iure a acestuia.

În context, potrivit jurisprudenței constante a Colegiului de disciplină și etică, angajarea răspunderii disciplinare a procurorilor este supusă cerinței îndeplinirii cumulative a condițiilor generale referitoare la faptă, vinovăție și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs, iar în ceea ce privește vinovăția, aceasta trebuie constatată în mod cert, pe baza probatoriului administrat în cauză. La rândul său, Consiliul Superior al Procurorilor, a dezvoltat această jurisprudență punctând că, pot atrage răspunderea disciplinară numai acele acțiuni ale procurorilor, care au un caracter evident și cărora le lipsește orice justificare, fiind în vădită contradicție cu dispozițiile legale. Doar erorile săvârșite în mod intenționat, cu abuzul deliberat sau, tară îndoială, cu neglijență repetată sau gravă, ar trebui să se soldeze cu acțiuni disciplinare și sancțiuni.

Astfel, în acord cu cele ante-menționate și materialului probatoriu administrat, Inspecția procurorilor nu a stabilit, în speță, îndeplinirea necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu de către procurorul în Procuratura Ungheni, Oficiul Nisporeni, Iancu Zaporojan, motiv din care, a concluzionat că angajarea răspunderii disciplinare a acestuia, este inadmisibilă.

Constatarea Colegiului de disciplină și etică:

Colegiul de disciplină și etică notează că procedura de citare a părților pentru ședința din 15.07.2025 s-a realizat în conformitate cu Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică.

În ședința Colegiului de disciplină și etică din 15.07.2025, Inspecția Procurorilor a fost reprezentată de către Inspectorul Igor Eșanu.

Procurorul vizat în sesizarea disciplinară - Iancu Zaporojan, prin cererea depusă prin poșta electronică, la 10.07.2025, a solicitat examinarea contestației în lipsa sa, solicitând să fie luate în considerație explicațiile sale depuse Inspecției.

În ceea ce privește contestația din 02.06.2025 formulată de către Adjunctul Procurorului General interimar, Sergiu Russu, împotriva deciziei Inspecției procurorilor din 15.05.2025, prin care a fost încetată procedura disciplinară în privința procurorului în

Procuratura Ungheni, oficiul Nisporeni, Iancu Zaporojan, aceasta a fost susținută în ședința Colegiului de către procurorul în Secția urmărire penală a Procuraturii Generale, Tatiana Bucos-Casir.

Referitor la solicitările din contestare, autorul acesteia solicită anularea deciziei Inspecției procurorilor din 15.05.2025 din motivul lipsei unei examinări riguroase a conduitei procurorului Iancu Zaporojan, care la momentul pretinselor fapte disciplinare exercita funcția de procuror--șef a Procuraturii raionului Nisporeni, precum și neglijarea caracterului deosebit de sensibil al cauzei penale vizate și acceptarea formală a îndeplinirii atribuțiilor de coordonare și control în absența unor acțiuni efective.

S-a mai invocat în contestația înaintată „ *A condiționa intervenția procurorului-șef în cazul din speță prin lipsa unei informări. din partea subordonatului privind eventuale dificultăți, în ciuda faptului că **dificultățile erau evidente și anticipabile**, reprezintă o abdicare de la atribuțiile funcției de conducere (care implică coordonare și control).* ”

A concluzionat contestatarul că conduita descrisă întrunește fără echivoc elementele constitutive ale abaterilor disciplinare prevăzute la art. 38 lit. a), b), f) din Legea nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură.

Ab initio, Colegiul subliniază faptul că prin Decizia Colegiului de disciplină și etică nr. 3-57 din 04 iulie 2025, procurorul Teodor Diaconu, pentru faptele descrise în sesizare, a fost recunoscut vinovat de săvârșirea abaterii disciplinare prevăzute de art.38 lit. b) din Legea cu privire la Procuratură - „ *nerespectarea din motive imputabile procurorului și fără să existe o justificare rezonabilă, a dispozițiilor legale privitoare la termenele de îndeplinire a acțiunilor de procedură* ”, fiindu-i aplicată sancțiunea disciplinară avertismentul. În special, s-a reținut în sarcina acestuia depunerea tardivă a demersului de aplicare a măsurii preventive în privința lui XXXXXX XXXXXX, cu încălcarea prevederilor art. 308 alin (3) Cod de procedură penală, fapt ce a dus la emiterea de către judecătorul de instrucție a încheierii de respingere a demersului procurorului prin care s-a solicitat aplicarea măsurii preventive arestul.

În sesizarea depusă la 11.04.2025, dar și în contestarea formulată la 02.06.2025, se indică că conduita procurorului Iancu Zaporojan (ultimul exercitând funcția de procuror -șef al Procuraturii raionului Nisporeni până la 01.04.2025), reflectă o exercitare necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu, prin nerespectarea termenelor legale și a procedurilor stabilite de Legea nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, precum și prin încălcarea Codului de etică al procurorilor la pct. 6.1.1 și pct. 6.5.1.

În același timp, de autorul sesizării și al contestației nu a fost descris care termene legale și a proceduri stabilite de *Legea nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură* au fost neglijate în speță de către procurorul-șef Iancu Zaporojan.

Referitor la abaterea disciplinară prevăzută de art. 38 lit. f¹) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, constând în încălcarea Codului de etică - pct. 6.1.1 și pct. 6.5.1, nici autorul sesizării în sesizare și contestare, dar nici reprezentantul acestuia în ședința Colegiului, nu au descris faptele procurorului Iancu Zaporojan care ar constitui această abatere disciplinară.

Referitor la celelalte două pretinse abateri disciplinare săvârșite de procurorul Iancu Zaporojan, expuse în sesizare și prevăzute de art.38 lit. a) și b) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratura: a) *îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu, prevăzute la art. 6 alin.(3); b) nerespectarea, din motive imputabile procurorului și fără*

să existe o justificare rezonabilă, a dispozițiilor legale privitoare la termenele de îndeplinire a acțiunilor de procedură ori întârzierea în efectuarea acestora; colegiul reiterează că angajarea răspunderii disciplinare a procurorilor este supusă cerinței îndeplinirii cumulative a condițiilor generale referitoare la *faptă, vinovăție și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs*, iar în ceea ce privește vinovăția aceasta trebuie constatată în mod cert, pe baza probatoriului administrat în cauză.

La caz, deși autorul sesizării invocă că procurorul Iancu Zaporojan nu ar fi respectat Regulamentul Procuraturii, Instrucțiunea privind rolul și atribuțiile procurorilor-șefi ai subdiviziilor Procuraturii Generale, careva probe care să confirme neîndeplinirea de către procurorul-șef a obligației de supraveghere, control și coordonare a activității procurorului Teodor Diaconu, care a dus la rezultatul negativ produs-respingerea demersului procurorului de aplicare a măsurii preventive arestul, nu au fost invocate.

Pe de altă parte, explicațiile procurorilor vizați Diaconu și Iancu Zaporojan confirmă că acesta din urmă, în calitate de procuror-șef era în cunoștință de cauză cu acțiunile, actele procurorului pe caz, el asigurându-se telefonic (având în vedere desfășurarea acțiunilor procesuale în timpul weekendului) asupra acțiunilor care se efectuau - reținerea suspectului, înaintarea acuzării, audierea acestuia, înaintarea demersului cu privire la măsura preventivă, etc.

În acest context, este de remarcat că legislația procesual penală din Republica Moldova prevede că acțiunile procesuale efectuate nu impun asistarea permanentă a procurorului de către procurorul ierarhic superior, la fel cum nu este reglementată instituția răspunderii disciplinare a superiorului ierarhic pentru abaterea disciplinară personală comisă de subordonat, în lipsa săvârșirii de către primul a unei fapte proprii imputabile. Astfel, procurorului ierarhic superior i se poate angaja răspunderea disciplinară doar în măsura în care se constată, cu vinovăție, neîndeplinirea atribuțiilor de control, exercitarea defectuoasă a prerogativelor conferite sau tolerarea intenționată a conduitei ilicite a subordonatului.

La caz, luând în considerare contestația înaintată, Colegiul este în imposibilitate a contura un mod concret în care procurorul-șef ar fi trebuit să exercite controlul, coordonarea și supravegherea activității procurorului ierarhic-inferior Diaconu, cu o experiență de lucru substanțială, astfel încât procurorul-șef să își păstreze rolul de procuror ierarhic superior, să respecte confidențialitatea acțiunilor de urmărire penală, Codul de etică (principiul independenței, colegialității, corectitudinii, confidențialității) și concomitent să prevină producerea rezultatului ulterior - respingerea demersului privitor la măsura preventivă-element esențial care a stat de fapt la baza formulării sesizărilor disciplinare.

Prin urmare, întrucât în prezenta cauză nu s-a probat existența unei fapte disciplinare proprii, imputabile procurorului ierarhic superior ba din contra, s-a confirmat respectarea actelor legale și normative interne de către procurorul Iancu Zaporojan, nu poate fi angajată răspunderea disciplinară a acestuia.

În același timp, Colegiul relevă că conduita procurorului Teodor Diaconu care a determinat aplicarea în privința acestuia a sancțiunii disciplinare, nu este în legătură cauzală cu modul de exercitare a atribuțiilor de serviciu de către procurorul-șef de la momentul respectiv - procurorul Iancu Zaporojan. Obligațiile invocate de către autorul sesizării, pretins a fi neglijate de către procurorul-șef, anume Regulamentul Procuraturii,

aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 33/3 din 03.05.2022 și Instrucțiunea privind rolul și atribuțiile procurorilor-șefi ai subdiviziunilor Procuraturii Generale, aprobată prin Ordinul Procurorului General nr. 56/6/1 din 17.09.2021, au fost respectate la caz de către procurorul Iancu Zaporojan, sarcina care îi revenea acestuia de a controla și coordona activitatea procurorului ierarhic inferior, în weekend, fiind respectată corespunzător.

Fără a diminua importanța exercitării atribuțiilor de serviciu cu seriozitate și în conformitate cu prevederile legale, pe toate cauzele penale, fără a ignora consecința negativă produsă în speță - respingerea demersului procurorului privind aplicarea măsurii preventive - cu impact negativ asupra imaginii instituției Procuraturii, în condițiile neaprobării faptelor de natură disciplinară în acțiunile procurorului-șef, Colegiul constată imposibilitatea de a imputa rezultatul menționat ambilor procurori, întrucât cauza penală se afla în gestiunea procurorului Diaconu, acesta având atribuția personală de a conduce urmărirea penală.

Nu poate fi reținut argumentul autorului sesizării disciplinare privitor la neglijarea caracterului deosebit de sensibil al cauzei penale vizate, or, în speță nu a fost constatată neglijarea atribuțiilor de serviciu de procurorul-șef și, cu atât mai mult nu poate fi imputată neglijarea rezonanței cauzei penale. Responsabilitatea în îndeplinirea corespunzătoare a atribuțiilor de serviciu nu este condiționată de gradul de „sensibilitate” al cauzei penale. Procurorul are obligația de a manifesta cel mai înalt nivel de responsabilitate, obiectivitate, corectitudine și integritate în toate cauzele penale pe care le instrumentează, această obligație revenindu-i în egală măsură și procurorului-șef, la fel cum angajarea

Cu toate acestea, obligația procurorului-șef de coordonare și control are caracter de diligență, și nu de rezultat. Cu atât mai mult, în zilele oficiale nelucrătoare sau de repaus săptămânal, răspunderea pentru oportunitatea, legalitatea și temeinicia actelor și acțiunilor de urmărire penală revine exclusiv procurorului care conduce ori efectuează nemijlocit aceste activități.

Răspunderea disciplinară are caracter eminamente personal și individualizat, fiind angajată exclusiv în raport cu fapta concretă săvârșită și cu persoana autorului acesteia. Principiul personalității răspunderii disciplinare exclude instituirea unei răspunderi în mod automat a superiorului ierarhic pentru abaterile comise de subordonați, în absența unei fapte proprii imputabile acestuia .

Referitor la acest aspect, Colegiul va reține explicațiile procurorului Zaporojan și Diaconu care au comunicat că procurorul-șef a cunoscut despre reținerea minorului, înaintarea învinuirii și a demersului în vederea aplicării măsurii preventive, iar rezultatul examinării acestui demers (respins prin încheierea din 31.03.2025), nu poate fi imputat procurorului-șef, mai ales luând în considerare principiul independenței și imparțialității procurorului la conducerea și efectuarea urmăririi penale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează. Despre impedimentele obiective enunțate de procurorul Diaconu, care au determinat întârzierea în depunerea demersului, procurorul-șef nu a cunoscut, iar la experiența de lucru a acestuia, era rezonabil ca șeful să nu le anticipeze. Astfel, obligațiile de serviciu ale procurorului-șef Zaporojan, în speță - supravegherea, coordonarea și controlul au fost îndeplinite, considerent din care Colegiul a acceptat necesitatea angajării răspunderii disciplinare a procurorului Teodor Diaconu, dar nu și a procurorului-șef.

Concomitent, Colegiul își va însuși concluzia Inspecției procurorilor de a nu aprecia

ca încălcare (pct. 5 din Ordinul Procurorului General nr.56/6/1 din 17.09.2021), ce poate constitui abatere disciplinară, nici acțiunile procurorului Iancu Zaporojan, manifestate prin înscrierea tardivă în Registrul de evidență a persoanelor reținute și arestate a datelor despre reținerea minorului XXXXXX XXXXXX - în prima zi lucrătoare după reținere, or, acest fapt nu a fost în măsură să genereze careva consecințe prejudiciabile, în raport cu eventuala înscriere la momentul reținerii de facto a acestuia.

În acest context, nu poate fi reținută comiterea de către procurorul I. Zaporojan a abaterii disciplinare prevăzute la art. 38 lit. a) și b) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, deoarece faptele descrise de autorul sesizării nu constituie fapte de natură a angaja răspunderea disciplinară a procurorului-șef.

Colegiul va reține ca abateri disciplinare doar faptele cert stabilite și probate în ședință, cu participarea părților legal citate, iar răspunderea depliară a procurorilor nu va fi angajată în baza presupunerilor, deducțiilor sau a faptelor îndoielnice.

Prin urmare, în raport cu cele invocate în ședința Colegiului, cu materialele cauzei disciplinare, Colegiul concluzionează că contestația Adjunctului Procurorului General interimar, Sergiu Russu este una neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

În contextul celor expuse și în conformitate cu prevederile art.50 alin.(2) din Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la procuratură, pct.77⁶ din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-228/16 din 14.09.2016 (cu modificările ulterioare din 24.01.2017, 28.05.2020 și 18.12.2020), Colegiul,-

HOTĂRĂSTE:

1. Se respinge contestația depusă de către Adjunctului Procurorului General interimar Sergiu Russu, împotriva deciziei de încetare a procedurii disciplinare din 15.05.2025 în privința procurorului în Procuratura Ungheni, oficiul Nisporeni, Iancu Zaporojan, ca fiind neîntemeiată.

2. Hotărârea Colegiului poate fi contestată la Consiliul Superior al Procurorilor, prin intermediul colegiului în termen de 15 zile lucrătoare de la data pronunțării.

**Președinte al
Colegiului de disciplină și etică**

semnat

Alexandru LOZAN